

СОВЕТ НОВОРУССКО-  
МАМАТКОЗИНСКОГО  
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ  
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО  
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН



ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
ЮГАРЫ ОСЛАН  
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
ЯҢА РУС МӘМӘТХУЖАСЫ  
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ  
СОВЕТЫ

Ул. Краснотка, д. 1, с. Старое Русское Маматкоzinо,  
423800

Халык тарбия мекендерине жардам берүү үүрэг  
423800

Тел. (84372) 31-41-42, факс (84372) 31-41-42

РЕШЕНИЕ

27.05.2021

КАРАР

08-49

с. Старое Русское Маматкоzinо

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Башкарма комитеты турында Нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003нче елның биңи октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 37нче статьясы, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004нче елның 28нче июнендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Уставына таянып,

Югары Ослан муниципаль районы  
Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Советы  
карап итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Башкарма комитеты турында Нигезләмәне расларга (1нче күшымта).

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Советының "Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге Башкарма комитеты турындагы Нигезләмәне раслау хакында" 2005нче елның 21нче декабреннен 20нче номерлы карапы үз көчен югалткан дип санарга.

3. Бу карапны Татарстан Республикасының хокукый мәғълүмат рәсми порталында, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлегенең мәғълүмати стендларында урнаштырырга.

Совет рәисе,  
Югары Ослан муниципаль районы  
Яңа Рус Мәмәтхужасы авыл жирлеге башлыгы

В.В.Никитушкин

Татарстан Республикасы  
Югары Ослан муниципаль районы  
Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге  
Советының 2021нче елның  
27нче маеннан 08-49нчы карарына  
1нче күшүмтә

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы  
Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге Башкарма комитеты турында  
Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, "Россия Федерациисендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003нче елның бинчи октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында" 2004нче елның 28нче июнендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге Уставы белән Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге Башкарма комитеты эшчәnlеген оештыруның гомуми хокукый, оештыру һәм икътисадый принципларын билгели.

**Статья 1. Авыл җирлеге Башкарма комитеты - Жирлекнең җирле үзидарә башкарма-күрсәтмә органы**

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге Башкарма комитеты (алга таба-авыл җирлеге Башкарма комитеты) Жирлекнең җирле үзидарә башкарма - боеру органы булып тора.

2. Авыл җирлеге Башкарма комитетының рәсми исеме - "Яңа Рус Мәмәтхүҗасы авыл җирлеге Башкарма комитеты".

3. Авыл җирлеге Башкарма комитеты авыл җирлеге Советына һәм авыл халкына хисап tota һәм аның контролълегендә.

4. Авыл җирлеге Башкарма комитеты юридик зат булып тора, аның җирлек гербы сурәтләнгән мөһере, бланклары, шулай ук үзенә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациисе Гербы рәсеме тәшерелгән түгәрәк мөһере бар.

5. Авыл җирлеге Башкарма комитеты авыл җирлеге исеменнән милек һәм башка хокукларны һәм бурычларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга хокуклы.

6. Жирлек башлыгы Жирлек эшчәnlегенең барлық мәсьәләләре буенча да ышаныч белдермичә генә Жирлек мәнфәгатьләрен кайгырта.

7. Жирлекнең Башкарма комитеты идарә иту функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төzelә торган муниципаль учреждение булып тора һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик зат буларак дәүләт теркәвенә альнырга тиеш.

8. Жирлекнең Башкарма комитеты эшчәnlеген тәэмим иту чыгымнары Жирлек бюджетында Россия Федерациисе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

**Статья 2. Жирлек Башкарма комитеты структурасы**

1. Башкарма комитетының структурасы Жирлек башлыгы тәкъдиме буенча Жирлек Советы тарафыннан раслана

2. Авыл жирлеге Башкарма комитеты структурасына түбәндәгеләр керә: Жирлек башлыгы, Башкарма комитет секретаре, Башкарма комитетның башка вазыйфа затлары.

3. Жирлек Башкарма комитеты эшчәнлегендә ярдәм күрсәтү, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне килештереп хәл итү өчен Жирлек башлыгы карары белән Башкарма комитет каршында координация, эксперт һәм башка иҗтимагый (консультатив) советлар төзелергә мөмкин. Күрсәтелгән советлар жирлекнең Башкарма комитеты структурасына керми. Аларда эш жәмәгать башлангычларында алыш барыла.

### Статья 3. Башкарма комитет вәкаләтләре

#### 1. Авыл жирлеге Башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- жирлек бюджеты проектын, жирлекнең социаль-икътисади үсеше стратегиясе проектын эшләүне тәэммин итә;

- жирлек бюджетының үтәлешен, жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен тормышка ашыруны оештыра;

- жирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсе торышын характерлыгы торган статистик күрсәткечләр жыюны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына бирүне оештыра;

2) жирлек территориясендә муниципаль милек белән идарә итү, предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- жирлекнең муниципаль милкендәге мәлкәтә белән идарә итә, муниципаль милек объектларын тәзү, сатып алу, куллану, алар белән эш итү һәм арендалау мәсьәләләрен хәл итә;

- жирлек Советы карары белән билгеләнгән очракларда, жирлек Советы килешүенә (раславына) муниципаль милекне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр өзөрли һәм кертә;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән жирлекнең икътисади һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек итү турында килешүләр төзи; жирлек территориясендә халыкка хезмәт күрсәту өлкәсендә төрле милек формасындағы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- Жирлек Советы билгеләгән тәртиптә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр булдыра, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләрен һәм предприятиеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә;

- муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин итүне һәм муниципаль йөкләмәне бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан финанс белән тәэммин итүне гамәлгә ашыра, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны гамәлгә ашыра;

- «Коммерциясез оешмалар турында» 1996нчы елның 12нче гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтә;

3) территориаль планлаштыру, жирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә:

- муниципаль милектә булган жирләрдән рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигаттән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

4) төзелеш, транспорт һәм элемтә өлкәсендә:

- муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, аның исәбен алып бара, жирлек территориясендә торак төзелеше өчен шартлар тудыруны тәэммин итә;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген башкара;

- халыкны элемтә хезмәтләре белән тәэммин иту өчен шартлар тудыруны тәэммин итә;

5) авыл хужалыгын һәм эшкуарлыкны үстерү өлкәсендә:

- авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итә;

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыра;

6) халыкка торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәту өлкәсендә:

- жирлек чикләрендә халыкны су белән тәэммин итуне, ташландык суларны ағызуны, халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәэммин итуне оештыра;

- халыкны җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәту белән тәэммин иту өчен шартлар тудыра;

- халыкның ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэммин иту өчен шартлар тудыра;

- жирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тәэммин итә, жирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чарапары үткәрүне оештыра;

- халык күпләп ял иту өчен шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итә торган урыннары төзекләндерүне оештыра, шул исәптән гражданнарың гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэммин итә;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм күмү урыннарын карап тотуны тәэммин итә;

- жирлекнең архив фондларын формалаштыра;

7) төзекләндерү өлкәсендә:

- каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым туплау) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнаша;

- жирлек территориясен төзекләндерү буенча эшчәнлекне оештыра;

- адресация объектларына адресларны бирә, адресларны үзгәртә, юкка чыгара, урам-юл чөлтәре элементларына (жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), жирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәрен бирә, мондый атамаларны үзгәртә, юкка чыгара, дәүләт адреслы реестрында мәгълүматны урнаштыра;

8) гражданнарың хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэммин иту, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- жирлек территориясендә законнар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актлары үтәлешен, гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәэммин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта, жирле үзидарә органнарының хокукларын бозучы, дәүләт хакимияте органнары һәм дәүләт вазыйфаи затларының, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның актларына карата шикаять белдерә;

- жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтә;

- халық дружиналары эшчәнлеге өчен шартлар тудыра;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлығы чарапарын үткәрүне тәэммин итә;

- үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килү турында үз вакытында хәбәр итүне һәм мәгълүмат житкерүне тәэммин итә;

- муниципаль сайлауларны, жирле референдумны өзөрләү һәм үткәрүне, жирлек депутатын, жирлекнең сайлау органы әгъзасын, жирлекнең сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, жирлек чикләрен үзгәрту, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыра һәм матди-техник яктан тәэммин итә;

- җыелышлар, митинглар, урам йөрешләре, демонстрацияләр һәм пикетлар уздыруга, спорт, тамаша һәм башка массакуләм ижтимагый чарапар үткәрүгә бәйле законнарда караган чарапарны гамәлгә ашыра;

- жирлектә терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычлылығын аңлату, шулай ук гражданнарда терроризм идеологиясен булдыру, шул исәптән мәгълүмати материаллар, басма продукция тарату, аңлату эшләре алып бару һәм башка чарапар үткәрү юлы белән, мәгълүмати-пропаганда чарапарын оештыра һәм үткәрә;

- муниципаль милектә булган яки жирле үзидарә органнары карамагында булган объектларның террорчылыкка каршы якланышына карата таләпләрне үтәүне тәэммин итә;

- милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чарапарны тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

9) мәдәният, спорт һәм балалар һәм яшьләр белән эшләү өлкәсендә:

- балалар һәм яшьләр белән эшләү чарапарын оештыра һәм тормышка ашыра.

10) жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чарапарын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәэммин итә;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- жирлек Советы каарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлекнең жирле үзидарә органнары

карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс charalарыннан өстәмә файдалануны тәэмин итә;

11) башка вәкаләтләр:

- Жирлек башлыгы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка яктан тәэмин итүне башкара;

- Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча, законнар, әлеге Устав, жирлек Советы каарлары белән жирлек Советы яисә башка жирле үзидарә органнары вәкаләтләреннән тыш, башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Башкарма комитет жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл иту буенча тубәндәгә вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

- жирлек музейлары булдыра;

- жирлек нотариус булмаган очракта законнарда каарлган нотариаль гамәлләр башкара;

- опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашырудуа катнаша;

- жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын тормышка ашыру белән бәйле эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм жирлек территориясендә милләтара мәнәсәбәтләр өлкәсендә чарапарны тормышка ашыруга ярдәм итә;

- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештырудуа һәм тормышка ашырудуа катнаша;

- муниципаль янгын сагы булдыра;

- туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;

- кеше хокукларын тәэмин итүгә жәмәгать контролен гамәлгә ашыручи һәм мәжбүри тоту урыннарындағы затларга булышлық күрсәтүче иҗтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтә;

- «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995нче елның 24нче ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомулроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтә;

- торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча муниципаль торак фондының торак урыннарын бирә;

- жирлек территориясендә яшәүче хужасыз хайваннар белән эш итү буенча чарапарны тормышка ашыра;

- "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" Федераль законда каарлган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чарапарны гамәлгә ашыра.

- инвалидларның, сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән затларның физик культурасын һәм спортын, жайлашу физик культурасын һәм жайлашу спортын үстерүгә ярдәм итә;

- "Кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992нче елның 7нче февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каарлган кулланучылар хокукларын яклау чарапарын тормышка ашыра;

- полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү;

- алкогольле, наркотик яки башка токсик исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәту чарапарын гамәлгә ашыра.

**Статья 4. Жирлек Советы, Жирлек башлыгы һәм авыл Жирлеге Башкарма комитетының үзара хезмәттәшлек нигезләре**

1. Уставта билгеләнгән вәкаләтләр бүленеше нигезендә Жирлек Советы, Жирлек башлыгы һәм Жирлек Башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мәстәкыйль гамәлгә ашыralар.

2. Жирлек Советы һәм авыл Жирлеге Башкарма комитеты, Жирлекнең икътисади һәм социаль үсеше процесслары белән нәтижәле идарә итү максатыннан, законнарда, әлеге Уставта билгеләнгән формаларда, халык мәнфәгатьләрендә хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Авыл жирлеге Советы, Жирлек башлыгы һәм авыл Жирлеге Башкарма комитеты кабул ителгән хокукий актларны кул куйган көннән жиде көн эчендә жибәрәләр.

4. Жирлек Советы Жирлек башлыгына авыл Жирлеге Башкарма комитетының хокукий актларын кабул итү, юкка чыгару, үзгәрту яки өстәмәләр керту турында тәкъдим белән мәрәҗәгать итәргә, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Жирлек башлыгы Жирлек Советының хокукий актларын кабул итү, юкка чыгару, үзгәрту яки өстәү турында тәкъдим белән жирлек Советына мәрәҗәгать итәргә, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Жирлек Советы һәм аның органнары утырышларында, Жирлек башлыгы үткәрә торган утырышларда, кинәшмә тавышы хокуку белән Жирлек башлыгы, аның урынбасары яисә алар тарафыннан вәкаләтле затлар катнашырга хокуклы. Жирлек Башкарма комитетының вазыйфаи затлары язма чакыру булса, авыл Жирлеге Советы утырышларында катнашырга тиеш.

7. Жирлек башлыгы үткәргән утырышларда Жирлек Советы депутатлары да катнашырга хокуклы.

**Статья 5. Жирлек Советы тарафыннан Жирлек Башкарма комитеты эшчәнлегенә контроль функцияләр башкару.**

1. Жирлек Советы Жирлек территориясендә Устав нигезләмәләренең Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив актларның үтәлешен, Жирлек бюджетының үтәлешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, Жирлекнең үсеш программаларын куллануны, Жирлекнең Башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлеген контролльдә тота.

2. Жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан закон, Устав һәм башка муниципаль хокукий актларны бозу фактлары абыкланган очракта, Жирлек Советы каары белән, депутатлар арасыннан әлеге фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзелергә мөмкин.

3. Закон нигезендә Жирлек Советы каары белән Жирлек башлыгы, Жирлек бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтижәлелеге, шулай ук Жирлек Башкарма комитетының финанс-хужалык эшчәнлегенең башка мәсьәләләре буенча тикшерүләр (ревизияләр) үткәрелергә мөмкин. Тикшерүләр (ревизияләр) үткәругә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары белгечләре билгеләнгән тәртиптә жәлеп итelerгә мөмкин.

4. Әгәр законда башкача билгеләнмәгән булса, Жирлек Башкарма комитеты, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, жирле ижтимагый үзидарә органнары, Жирлек Советы, аның контроль комиссияләре, Жирлек Советы депутаты мәрәҗәгате буенча соратып алына торган мәгълүматны Жирлек Советы карамагындағы

мәсъәләләр буенча бирергә, ә законнары, муниципаль хокукый актларны бозуны курсәткән очракта, хокук бозуларны бетерү һәм гаепле затларны жаваплылыкка тарту өчен кичекмәстән чарапар күрергә тиеш.

5. Авыл җирлеге Советы, контроль функцияләр башкарып, Жирлек Башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы түгел.

#### Статья 6. Авыл җирлеге Башкарма комитетының хокукый актлары

1. Жирлек башлыгы үзенә йөкләнгән вәкаләтләрне үтәү йөзеннән түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгара:

- Жирлек Башкарма комитеты каарлары һәм боерыклары.

2. Жирлекнең башка вазыйфай затлары үз вәкаләтләре чикләрендә, Уставларда, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән, аларның статусын билгели торган боерыклар һәм каарлар чыгара.

3. Жирлек Советының җирле салымнар һәм жыемнарны билгеләү, үзгәрту һәм юкка чыгаруны, Жирлек бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан каарлары Жирлек Советы каравына бары тик Жирлек башлыгы инициативасы буенча яки аның бәяләмәсе булганда гына кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән бәяләмә Жирлек Советына каар проектын Жирлек Башкарма комитетына тапшырганнан соң утыз көн эчендә тапшырыла.

4. Жирлек башлыгы Законнар, Устав һәм җирлек Советы каарлары белән билгеләнгән Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләре чикләрендә җирле әһәмияттәге мәсъәләләр һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсъәләләр буенча каарлар, шулай ук Жирлек Башкарма комитеты эшен оештыру мәсъәләләре буенча күрсәтмәләр чыгара.

5. Жирлек Башкарма комитетының, җирле үзидарәнен башка вазыйфай затларының хокукый актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куелган көннән үз көченә керә.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан кабул ителгән норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән белешмәләре булган аерым нигезләмәләреннән тыш, аларга кул куелган көннән алыш җиде көн эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

Статья 7. Жирлек Башкарма комитетының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләре

Жирлек Башкарма комитетының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләре, әгәр Федераль Законда, Татарстан Республикасы законында башкача билгеләнмәгән булса, шартнамә нигезендә төzelә.

#### Статья 8. Бюджет проектын төзу

1. Жирлек бюджеты проектын төзу Россия Федерациисе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Авыл җирлеге Башкарма комитеты чираттагы финанс елына Жирлекнең бюджеты турындағы каар проектын агымдагы елның 15нче ноябреннән дә

соңға калмыйча жирлек Советы қаравына көртә. Бер үк вакытта жирлек Советы қаравына түбәндәге документлар һәм материаллар көртелә:

- жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары (көрөннәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (профицитның) гомуми күләме) фаразы;
- жирлек бюджеты проектына аңлатма языу;
- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;
- чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1нче гыйнварына муниципаль эчке бурычның ин югары чиге;
- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;
- күрсәтелгән бюджет сметаларына карата жирлек Советы, жирлек Ревизия комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның Башкарма комитеты белән каршылыklар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган бюджет сметалары проектлары;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турындагы карап белән расланган очракта, муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү турында карап проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла.

#### Статья 9. Муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013нче елның 5нче маендагы 44-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Россия Федерациисенең башка норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алу жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

#### Статья 10. Жирлек гражданнарының үзара салым акчасы

1. Гражданнарның үзара салым акчасы дигендә гражданнарның жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләрне хәл иту өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләре анлашыла. Гражданнарның үзара салымы тәртибендә түләүләр күләме, саны жирлек составына керүче һәм түләү күләме киметелергә мөмкин булган жирлек халкының (торак пунктның яисә аның территориясенең бер өлешенең) гомуми санының 30 процентыннан артыграк була алмаган гражданнарның аерым категорияләреннән тыш, жирлек составына керүче барлык жирлек (торак пункт яисә аның территориясенең бер өлеше) өчен абсолют зурлыкта билгеләнә.

Әлеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән түләүләрне керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 25.1

статьясындағы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында күралған очракларда гражданның җыенында хәл ителә.

Совет рәисе,  
Югары Ослан муниципаль районы  
Яңа Рус Мәмәтхұжасы авыл җирлеге башлығы

В.В.Никитушкин